

EKONOMSKO-SOCIJALNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

THE ECONOMIC AND SOCIAL STRUCTURE OF THE VUKOVAR- SRIJEM COUNTY POPULATION

Sandra Mrvica Mađarac¹⁹

DOI: <https://doi.org/10.31410/EMAN.2018.53>

Sadržaj: *Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na samom istoku Republike Hrvatske i jedna je od najnerazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj. Ova županija ima lošu i demografsku sliku stanovništva; u prošlom stoljeću bila je poznata kao područje pogodno za život na kojem se stanovništvo doseljavalo (najviše zbog poljoprivrednih kombinata i razvijene industrije), dok je danas ovo područje sa BDP-om na samom začelju svih županija u Republici Hrvatskoj.*

Društveno-gospodarska razvijenost nekog područja ogleda se i kroz ekonomsko-socijalnu strukturu stanovništva; pokazatelj veće gospodarske razvijenosti posljedica je i veće ekonomske aktivnosti stanovništva. Također, što je društvo naprednije, bolja je obrazovna struktura stanovništva tog područja.

U radu je analizirana ekonomsko-socijalna struktura stanovništva Vukovarsko-srijemske županije na temelju Popisa stanovništva 2001. i 2011. godine, Rezultata poslovanja gospodarstva (Hrvatska gospodarska komora) i statističkih podataka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje s ciljem analize potencijalne razlike u ekonomskoj aktivnosti stanovnika i socijalnoj strukturi između dva popisna razdoblja te analize ekonomsko-socijalne strukture stanovništva. Stanovništvo je analizirano kroz pokazatelje: stanovništvo prema ekonomskoj aktivnosti, zaposlenost i plaće, zaposleni prema djelatnostima, stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život, stanovništvo prema završenoj školi, nezaposleni i nezaposleni prema kvalifikacijama.

Ključne riječi: *ekonomsko-socijalna struktura stanovništva, Vukovarsko-srijemska županija, ekonomska aktivnost*

Abstract: *The Vukovar - Srijem County is situated in the very east region of the Republic of Croatia and is one of the most underdeveloped counties in the Republic of Croatia. This county has a poor demographic picture of its population; during the last century this county was known as a region suitable for life where population immigrated and settled (mostly because of the presence of the agriculture combines and developed industrial branches), while today this area with its GDP is at the rear of all counties in the Republic of Croatia.*

Socio - economic development of some particular area is also reflected through the socio - economic structure of the population; the indicator of a greater economic development is reflected in the better economic activity of the population. In addition, as the observed society is more advanced, it has a better population's educational structure of that area.

In this paper we analyse the economic and social structure of the Vukovar – Srijem county population's based on censuses from years 2001 and 2011, we also consider the results of the economics in business (by the Croatian Chamber of Commerce) and the statistical data obtained from the Croatian Employment Service in order to determine potential differences in the economic activities of residents, and differences in social structure among the two aforementioned census periods, but also to proceed with the analysis of the economic and social

¹⁹ Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Županijska 50, Vukovar, Republika Hrvatska

structure of the population. The observed population has been analysed by the following indicators: population by the economy activity, employment and wages, employed individuals in accordance to the industry sector, population compared to the receiving main resources for life, population in accordance to completed education levels, those unemployed and unemployed in accordance to qualifications.

Key words: *the economic and social structure of the population, The Vukovar - Srijem County, economy activity*

1. UVOD

Jedan od čimbenika razvoja nekog područja je i stanovništvo koje je ujedno nositelj gospodarske aktivnosti; uzročno je posljedična veza stanovništva i gospodarskog razvoja. Vukovarsko-srijemska županija posljednjih je desetljeća doživjela brojne promjene u svom društveno-gospodarskom razvoju što se odrazilo i na ekonomsku aktivnost stanovništva. U radu se stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije analiziralo i kompariralo prema obilježjima: aktivnost, djelatnost, stručna sprema, glavni izvori sredstava za život i nezaposlenost. Dat je poseban osvrt na nezaposlenost kao jedno od gorućih problema ove županije te strukturu nezaposlenih osoba. Analizom stanovništva prema navedenim obilježjima dolazi se do spoznaje o ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva kao posljedice gospodarskog razvoja. Osnovni metodološki pristup u ovom radu je obrada i znanstvena analiza prikupljenih podataka iz Popisa stanovništva i drugih sekundarnih publikacija u kojima su objavljeni podaci potrebni za predmet istraživanja.

2. POJAM EKONOMSKO-SOCIJALNE STRUKTURE STANOVNIŠTVA

Pod ekonomsko-socijalnom strukturom stanovnika podrazumijeva se struktura stanovništva prema ekonomskoj aktivnosti, djelatnosti, zanimanju, položaju u zanimanju, sektor vlasništva, obilježje naselja, obilježje kućanstva prema izvorima i veličini prihoda, obrazovna struktura stanovništva i sl. Polaznu osnovu za proučavanje ekonomsko-socijalne strukture stanovništva čini ekonomska struktura aktivnog stanovništva (radne snage). To proizlazi iz činjenice da se ekonomska struktura ukupnog stanovništva formira preko ekonomske strukture aktivnog stanovništva, jer su neaktivne osobe ovisne i uzdržavane od aktivnih članova njihove obitelji ili kućanstva [1, str. 408].

U ekonomsko aktivno i neaktivno stanovništvo ulaze slijedeće kategorije [1, str. 411]:

grupa I. ekonomski aktivno stanovništvo čine:

1. sve zaposlene osobe (osobe u radnom odnosu), koje rade;
 - a) puno radno vrijeme (prosječna duljina radnog dana),
 - b) pola radnog dana ili više,
 - c) manje od polovice prosječnog radnog dana,
2. sve osobe koje aktivno obavljaju određeno zanimanje, ali nisu u radnom odnosu (aktivni u poljoprivredi, zanatstvu, osobe koje rade za „vlastiti račun“, pomažući članovi obitelji),
3. nezaposlene osobe u određenom razdoblju:
 - a) nezaposleni koji su prije bili zaposleni,
 - b) osobe koje prvi put traže zaposlenje,

grupa II. Ekonomski neaktivno stanovništvo čine:

1. osobe koje imaju samostalan izvor prihoda:
 - a) osobe koje primaju mirovinu (koje više ne rade),
 - b) osobe koje se pripremaju za buduće zanimanje, koje se školuju iz stipendije i sl.,
 - c) ostale ekonomski neovisne osobe koje ne rade niti traže posao (rentijeri i sl.),
2. ekonomski ovisne (uzdržavane osobe):
 - a) djeca ispod 14 godina,
 - b) kućanice,
 - c) osobe koje se pripremaju za obavljanje određenog zanimanja u budućnosti, koje se školuju na teret roditelja, rođaka i sl.,
 - d) osobe nesposobne za rad i bolesni.

U pogledu obilježja ekonomske aktivnosti „status u aktivnosti“, stanovništvo Hrvatske je razvrstano u skupine: aktivno, osobe s osobnim prihodom i uzdržavano stanovništvo [1, str. 415]. Aktivno stanovništvo (radna snaga) odnosi se na aktivno stanovništvo u užem smislu i obuhvaća osobe koje obavljaju zanimanje:

- a) osobe koje su u radnom odnosu,
- b) osobe koje rade samostalno na svojem ili obiteljskom, pretežno poljoprivrednom imanju,
- c) osobe koje su nezaposlene, pod uvjetom da traže posao,
- d) osobe koje su prekinule rad zbog ispunjenja vojne obveze ili kazne zatvora.

Osobe sa osobnim prihodom obuhvaćaju:

- a) umirovljenike svih kategorija,
- b) osobe koje primaju socijalnu pomoć ili imaju prihode od davanja u zakup zemlje, kuće, radnje ili druge imovine.

Uzdržavano stanovništvo (neaktivno u užem smislu) obuhvaća sve one osobe koje nemaju vlastitih prihoda, a uzdržavaju ih roditelji, rođaci ili druge osobe (to su: djeca, kućanice, učenici, redoviti studenti, nesposobni za rad, bolesni i sl.).

Ekonomska struktura stanovništva podrazumijeva podjelu stanovništva prema djelatnostima iz kojih crpe dohodak. Podjela se može napraviti s obzirom na različite kriterije: na poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti, prema zanimanju koje se obavlja u trenutku popisa, a često primjenjiva podjela je na primarne, sekundarne i terciarne djelatnosti.

Ekonomska struktura aktivnog stanovništva (radne snage) čini polaznu osnovu za proučavanje ekonomske strukture ukupnog stanovništva. U podjeli stanovništva na aktivno i neaktivno stanovništvo ogledaju se odnosi između proizvođača i potrošača te između stvarnih mogućnosti proizvodnje i zahtjeva potrošnje [2, str. 4].

„Utjecaj obrazovanja na stupanj ekonomske aktivnosti stanovništva očituje se [1, str. 515]:

- a) kroz činjenicu da je razina stope aktivnosti, uz ostale iste uvjete, to viša što je viša razina obrazovanja (školske sprema) ukupnog stanovništva, što se osobito opaža kod ženskog stanovništva,
- b) preko stupnja obuhvaćenosti mlađeg stanovništva osnovnim, srednjim i visokoškolskim obrazovanjem što izravno utječe, uz ostalo, na specifične stope aktivnosti stanovništva prema dobi.“

Velika je uloga stanovništva u gospodarstvu nekog područja. U demografiji je poznato da je ekonomska struktura stanovništva jako važan pokazatelj društveno-gospodarske razvijenosti nekog područja. Veća, brojem i udjelom izraženija ekonomska aktivnost stanovništva nekog područja ukazuje i na njegovu jaču gospodarsku aktivnost i vice versa [3, str. 103].

Ekonomski razvoj ne podrazumijeva samo diferenciran rast djelatnosti i grana te stvaranje novih, a s tim u vezi i dalju razgranatost raspodjele ekonomski aktivnog stanovništva već i nestanak nekih djelatnosti i grana koje su u prošlosti imale važne ekonomske funkcije [4, str. 20].

3. STANOVNIŠTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE PREMA EKONOMSKOJ AKTIVNOSTI, DJELATNOSTI I GLAVNIM IZVORIMA SREDSTAVA ZA ŽIVOT

Međuzavisnost društveno-gospodarskih karakteristika nekog područja i demografskih obilježja najviše se ogleda kroz ekonomsko-socijalnu strukturu stanovništva nekog područja. Države koje imaju istu opću stopu aktivnosti međusobno se demografski razlikuju prema demografskoj i ekonomskoj strukturi zbog specifičnosti u spolu, dobi i djelatnosti ekonomski aktivnog stanovništva.

Vukovarsko-srijemska županija prema Popisu stanovništva iz 2011. godine ima 149 070 stanovnika; a podijeljena je na 5 gradova (Vukovar, Vinkovci, Otok, Županja, Ilok) i 26 općina.

Stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije nalazi se u stanju duboke starosti i u procesu sve bržeg sužavanja demografske osnove čije posljedice će se najnegativnije odraziti na biodinamiku stanovništva te na demografske potencijale ekonomske aktivnosti stanovništva ovog područja [5].

Iz Tablice 1. se vidi ekonomska aktivnost stanovništva Vukovarsko-srijemske županije 1971., 1991., 2001. i 2011. godine.

Godina	Ukupno	Aktivno	%	S osobnim prihodom	%	Udržavano stan.	%
1971.	202905	76980	37,9	14705	7,2	111220	54,9
1991.	214658	89542	41,7	32026	14,9	93090	43,4
2001.	204768	82798	40,4	48287	23,6	73683	36,0
2011.	149070	79462	53,3	43441	29,1	26167	17,5

Tablica 1: Stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije prema ekonomskoj aktivnosti 1971., 1991., 2001., 2011. godine

Izvor: [6], [7]

Dr.sc. Sandra Mrvica Mađarac rođena je 1975. godine u Šibeniku. Diplomirala i magistrirala je na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Doktorirala je na Sveučilištu Hercegovina, Fakultetu društvenih znanosti dr. Milenka Brkića 2017. godine, studij Menadžment. Od 2007. godine zaposlena je na Veleučilištu „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru na kojem je obnašala dužnost v.d. dekanice i prodekanice za nastavu. Zaposlena je na Veleučilištu kao viši predavač ekonomske grupe predmeta na stručnom studiju Trgovina. Bila je članicom programskih i organizacijskih odbora i sudionica više znanstveno-stručnih skupova. Autorica je priručnika „Prodajno poslovanje“. Područja njenog interesa su: trgovina, turizam, demografija.

Od 1991. godine u Vukovarsko-srijemskoj županiji se smanjuje broj uzdržavanog stanovništva, a raste postotak stanovništva sa osobnim prihodima (od 7,2% do 29,1%). Opća stopa aktivnosti porasla je na 53,3% 2011. godine.

Iz Tablice 2. se vidi struktura zaposlenih prema djelatnostima u 2016. godini.

Djelatnost	% zaposlenih
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	8,4
Prerađivačka industrija	33,7
Opskrba el. energijom, plinom	1,2
Opskrba vodom, gospodarenje otpadom	5,3
Građevinarstvo	11,4
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila	21,9
Prijevoz i skladištenje	3,6
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	2,6
Informacije i komunikacije	1,5
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0,04
Poslovanje nekretninama	0,4
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3,7
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2,6
Javna uprava, obrana, obvezno socijalno osiguranje	0,1
Obrazovanje	0,9
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1,6
Umjetnost, zabava i rekreacija	0,3
Ostale uslužne djelatnosti	0,3

Tablica 2: Broj zaposlenih prema djelatnostima u Vukovarsko-srijemskoj županiji 2016. godine u %

Izvor: [8]

Najveći broj zaposlenih u Vukovarsko-srijemskoj županiji zaposlen je u prerađivačkoj industriji (33,7 %), u trgovini na veliko i malo (21,9 %), građevinarstvu (11,4 %) i poljoprivredi (8,4 %).

Struktura stanovnika prema obilježju glavni izvori sredstava za život najbolji je pokazatelj životnog standarda na određenom području. U Vukovarsko-srijemskoj županiji najveći broj stanovnika živi bez ikakvih prihoda (39,1%). Prihod od stalnog rada ima 24,1% stanovnika, dok samo od mirovine živi ukupno čak 24,6% stanovnika. Na ovom području veliki je broj korisnika socijalne naknade. 6,0% stanovnika ovog područja 2011. godine navodi socijalnu naknadu kao glavni izvor prihoda (Tablica 3.).

Glavni izvori sredstava za život	Stanovništvo 2011.	%
Prihod od stalnog rada	43 262	24,1
Prihodi od povremenog rada	4 462	2,5
Prihodi od poljoprivrede	4 365	2,4
Starosna mirovina	21 344	11,8
Ostale mirovine	23 129	12,8
Prihodi od imovine	671	0,4

Socijalne naknade	10 850	6,0
Ostali prihodi	4 091	2,3
Povremena potpora drugih	2 434	1,3
Bez prihoda	70 124	39,1
Nepoznato	67	0,03
Ukupno 1)	179 521	100

1) Zbroj podataka prema stupcima veći je od podatka ukupno jer su osobe mogle dati i dva odgovora (dva različita prihoda) i stoga su te osobe iskazane u dva stupca

Tablica 3: Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život u Vukovarsko-srijemskoj županiji 2011. godine

Izvor: [7]

Iz Tablice 4. se vidi zaposlenost u Vukovarsko-srijemskoj županiji te plaće u kunama u RH i u Vukovarsko-srijemskoj županiji 2014., 2015. i 2016. godinu.

Naziv	2014.	2015.	2016.
Broj zaposlenih VSŽ	14 798	16 409	17 438
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom VSŽ (u kn)	3 690	3 681	3 783
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom RH (u kn)	4 878	5 711	5 685

Tablica 4: Zaposlenost i plaće (kn) u RH i Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2014., 2015., 2016. godini

Izvor: [8], [9]

Iz Tablice 4. se vidi povećanje broja zaposlenih u 2015. i 2016. godini u odnosu na 2014. godinu (6,3% je povećan broj zaposlenih 2016. godine u odnosu na 2015. godinu). Od 21 županije u RH, Vukovarsko-srijemska županija je pri dnu ljestvice prema veličini neto plaće (iza nje su: Virovitičko-podravska, Ličko-senjska, Bjelovarsko-bilogorska županija).

4. STANOVNIŠTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE PREMA ZAVRŠENOJ ŠKOLI I NEZAPOSLENOSTI

Pismenost i školska sprema osnovna su obrazovna obilježja stanovništva. S razvojem podjele rada mijenjaju se uvjeti u pogledu pismenosti stanovništva. Obilježje školska sprema važno je za utvrđivanje kontingenta školovanog stanovništva na određenom području. Pod obilježjem školska sprema podrazumijeva se najviša završena škola. Što je društvo gospodarski naprednije veća je pismenost i bolja obrazovna struktura stanovništva.

Struktura stanovništva prema završenoj školi u Vukovarsko-srijemskoj županiji ukazuje na nepovoljnu obrazovnu strukturu stanovništva koja samim time negativno utječe na društveno-gospodarski razvoj ovog područja. Postotak stanovništva bez škole na ovom području je duplo veći od državnog prosjeka (3,5% u odnosu na 1,7%). Sa završenom srednjom školom je 49,7% stanovnika županije, dok je državni prosjek 52,6%. Županija znatno zaostaje i za brojem visokoobrazovanog stanovništva; u Vukovarsko-srijemskoj županiji je 9,5% stanovnika visokoobrazovano, dok je državni prosjek 16,4%. Broj stanovnika sa završenim doktorskim studijem je neznatan, 0,04%. Iz podataka proizlazi kako je mnogo veći postotak žena sa manjim stupnjem obrazovanja u odnosu na muškarce. Bez povećanja udjela visokoobrazovanog stanovništva i općeg stupnja obrazovanosti nema ni gospodarskog oporavka ovog područja.

Stupanj obrazovanja	Ukupno	Muški spol	Ženski spol	%
Bez škole	5 187	871	4 316	3,5
1-3 razreda osnovne škole	1 474	379	1 095	1,0
4-7 razreda osnovne škole	8 813	3 014	5 799	5,9
Osnovna škola	45 156	19 406	25 750	30,3
Srednja škola ¹⁾	74 176	40 471	33 705	49,7
Visoko obrazovanje-ukupno	14 089	6 897	7 192	9,5
Stručni studij ²⁾	6 403	3 076	3 327	-
Sveučilišni studij ³⁾	7 624	3 780	3 841	-
Doktorat	65	41	24	0,04
Nepoznato	175	90	85	0,1
Ukupno	149 070	71 128	77 942	100

- 1) Obuhvaćene su sve srednje škole
- 2) Obuhvaćene su sve više škole, VI stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni
- 3) Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij

Tablica 5: Struktura stanovništva starog 15 i više godina prema završenoj školi u Vukovarsko-srijemskoj županiji 2011. godine

Izvor: [7]

Nezaposlenost je jedna od najvećih problema u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Iz Tablice 6. se vidi kako je stopa nezaposlenosti od 2009.- te godine (28,70%) porasla na 30,3% u 2015. godini. 2014. godine prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je 18,8%. Najviša stopa nezaposlenosti 2016. godine u RH zabilježena je u Virovitičko-podravskoj županiji (34,7%) [10].

Godina	Stopa nezaposlenosti
2009.	28,70
2010.	31,80
2011.	32,20
2012.	32,90
2013.	35,80
2014.	33,00
2015.	30,30

Napomena: Godišnji prosjek; stopa nezaposlenosti izračunata je kao omjer broja nezaposlenih i radno aktivnih osoba u promatranoj skupini u zadanom razdoblju

Tablica 6: Stope nezaposlenosti u Vukovarsko-srijemskoj županiji po godinama

Izvor: [11]

Iz Tablice 7. se vidi kretanje broja nezaposlenih po godinama u Vukovarsko-srijemskoj županiji; najveći broj nezaposlenih je bio 2013. godine (21 404 nezaposlene osobe).

Godina	Broj nezaposlenih
2009.	17 269
2010.	18 748
2011.	18 377
2012.	19 768
2013.	21 404
2014.	20 189
2015.	17 047

Tablica 7: Broj nezaposlenih po godinama u Vukovarsko-srijemskoj županiji

Izvor: [11]

Iz Tablice 8. se vidi kako je najveći broj nezaposlenih osoba sa završenom trogodišnjom srednjom školom (33,4%). Najmanje nezaposlenih je bez završene škole (2,4%) te visokoobrazovanih sa završenim fakultetom, magisterijem i doktoratom, 4% od ukupnog broja nezaposlenih, ali njih ima najmanje i u obrazovnoj strukturi stanovništva županije.

Kvalifikacija	Broj nezaposlenih	% u ukupno nezaposlenom stanovništvu
Bez škole	346	2,4
Osnovna škola	3 709	26,1
Srednja škola za zanimanje do 3. godine	4 745	33,4
Srednja škola za zanimanja u trajanju od 4. godine	4 148	29,1
Viša škola, viši stručni studija	682	4,8
Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	576	4,05
Ukupno nezaposlenih	14 206	100

Tablica 8: Nezaposlene osobe u Vukovarsko-srijemskoj županiji po kvalifikacijama 2016. godine
Izvor: [10]

„Ekonomski razvoj mora poticati imigracijsku, a zaustavljati ili usporavati emigracijsku sastavnicu ukupnoga kretanja stanovništva. Lokalna politička, gospodarska, obrazovna, društvena i kulturna zajednica mora provoditi, dakako, uz svesrdnu potporu države mjere poticajne populacijske politike, napose u domeni: politike zapošljavanja, rješavanja stambene politike, porezne politike (olakšica) te svakako pomoći mladim i brojnim obiteljima u uzdržavanju i odgoju djece. To nije lako u kontekstu teških materijalnih prilika, ali je jedini izlaz iz demografske i društveno-gospodarske recesije“ [12, str. 500].

4. ZAKLJUČAK

Posljedica gospodarskog razvoja nekog područja je i ekonomska aktivnost njegova stanovništva. Promjena načina privređivanja u Vukovarsko-srijemskoj županiji odrazila se i na manji broj zaposlenih u nekadašnjim velikim industrijskim subjektima. Iako je i dalje veliki postotak uzdržavanog stanovništva u Vukovarsko-srijemskoj županiji, prema posljednjim popisima stanovništva raste broj stanovnika sa osobnim prihodima. Potrebno je napomenuti da se ova županija nalazi u fazi duboke starosti stanovništva što se samim time odražava i na njegovu ekonomsku strukturu. Zbog svojih prirodnih resursa, najveći broj stanovnika zaposlen je u prerađivačkoj industriji, trgovini na veliko i malo, građevinarstvu i poljoprivredi. Ipak, najveći postotak stanovnika živi bez ikakvih prihoda, a veliki je i postotak korisnika socijalne naknade. Broj zaposlenih se posljednjih godina povećava što je posljedica poticanja poduzetništva i razvoja poduzetničke infrastrukture.

Stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije ima nepovoljnu obrazovnu strukturu; postotak stanovništva bez škole je duplo veći od državnog prosjeka, a postotak visokoobrazovanog stanovništva je skoro pa duplo manji od državnog prosjeka. Žensko stanovništvo ima manji stupanj obrazovanja u odnosu na muško. Najveći broj nezaposlenih ima završenu trogodišnju srednju školu. U cilju poboljšanja ekonomsko-socijalne strukture stanovništva Vukovarsko-

srijemske županije i kvalitete života njenog stanovništva potrebno je povećati broj visokoobrazovanog stanovništva te nastaviti sa stvaranjem poduzetničke klime te privlačenja stranog kapitala.

LITERATURA

- [1] Wertheimer-Baletić, A. (1999) *Stanovništvo i razvoj*, Mate, Zagreb
- [2] Obadić, A., Smolić, Š. (2011), Analiza radnog kontigenta i ekonomska aktivnost Hrvatske, *Serijski članak u nastajanju*, 7-11, str. 1-15.
- [3] Živić, D. (1996) Promjene u strukturi aktivnog stanovništva Istočne Hrvatske 1971-1991. godine, *Geografski glasnik*, 58,97-112, str. 97-112.
- [4] Wertheimer-Baletić, A. (1978) *Ekonomska aktivnost stanovništva*, Školska knjiga, Zagreb
- [5] Živić, D. (2006) *Stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb-Vukovar, 2006.
- [6] Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001. godine, www.dzs.hr (učitano 16.12.2017.)
- [7] Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine, www.dzs.hr (učitano 10.12.2017.)
- [8] HGK Vukovar, Pregled gospodarstva Vukovarsko-srijemske županije u 2016. godini <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-vukovar/analize-i-publikacije> (učitano 19.12.2017.)
- [9] HGK Vukovar, Gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije u 2015. godini <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-vukovar/analize-i-publikacije> (učitano 18.12.2017.)
- [10] Vukovarsko-srijemska županija, Informacije o stanju gospodarstva 2016., <http://www.vusz.hr/info/gospodarstvo-2> (učitano 27.12.2017.)
- [11] Hrvatski zavod za zapošljavanje, <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1> (učitano 16. 4. 2016.)
- [12] Živić, D. (2007) Demografski resursi društveno-demografskog razvitka Vukovara, *Vukovar-hrvatska baština i perspektive razvoja*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb-Vukovar, str. 473-503